

ניתוח לאחר הקמת

(המשך מעמוד 13)

אם אי אפשר לדרוש מחילהם שהיו לו הכלים כדי להילחם בטילים ולהשמידם כי אחרת, יש לתמוך על כך שלא הובטחו מראש אמצעי ההצלה המתאימים במיקרה של פגיעה.

אילת היתה מצוידת, ואין זה סוד, בשתי סירות מנוע למטרות הצלה, סירת משוטים אחת, 13 רפסודות הצלה, שכל אחת מהן מיועדת ל-10 איש.

מלבד זאת היתה לכל איש צוות חגורת הצלה אישית. טענת אנשי חיליהם היא: "לרוע המזל ניוקנו מרבית סירות ההצלה מפגיעות ה-טילים".

קשה לייחס זאת למזל הרע בלבד. כי אילת, כמו במרבית אוניות המלחמה המיוזנות, רוכזו אמצעי-ההצלה במרכז האונייה, במקום שבו קל להורידן למים. בתנאי מלחמה מודרניים זהו רכיבו בלתי נכון.

כאשר לאוייב יש טילים מבוזזים, המוכר גם את עצמו למטרות לפי נקודת המטרה של המטרה, כמעט ברור שהפגיעה תהיה במרכז האונייה, במקום בו מצויים החיילים. שפגעו המצריים לא פגעו במיקרה במקומות שנפגעו במרכז האונייה. הם היו צריכים לפגוע שם

עאטף בחייה (ליד אימה) היא היתה כל כך יפה —

"אני חשבתי כבר במשך תשעה חודשים להי רוג את עאטף. כל זה בגלל שהיא וההורים שלה לא רצו לתת לי אותה לאשה. על הרצח הזה חשבתי ביחד עם שני האחים שלי ועוד חבר אחד. אחרי שהסכמנו לרצוח אותה, חיפשנו הרבה הזדמנויות, אבל לא היו לנו. כל פעם שכבר אני תופס אותה היא היתה הולכת מהר הביתה.

"אבל ביום השישי האחרון ישבתי עם אחי ועוד חבר אחד בשוק. פתאום ראיתי את עאטף הולכת בשוק. היא היתה כל כך יפה שהלב כאב לי שלא נותנים לי אותה. הרגשתי שעשיו זה הזמן לרצח. "ויברתי עם אחי והחבר שלנו, והסכמנו שנרצח אותה. התחלנו להסתכל איפה היא הולכת. כי שהיא הלכה במקום שלא היו שם הרבה אנשים ואף אחד לא הסתכל, ניגשנו אותה שלושנו. אני הייתי מאחוריה, תפסתי אותה ביד אחת בגרון, וביד השנייה סתמתי לה את הפה.

"האח שלי והחבר החזיקו אותה משני הצדדים שלה. "ככה לקחנו אותה לתוך חירבה אחת שליד השוק, והכנסנו אותה פנימה. "שתי שהיינו בתוך המחשן פוזה השכבתי אותה על הריצפה. האח שלי הפס אותה בגליים ובידיים, ואני החזקתי לה את הראש חזק על הריצפה. "הוצאתי את השבריה שלי שהיתה לי בתוך החגורה של המכנסים והרמתי אותה. מהראש מאחורנית. החבר שלנו שהסתכל אמר כל הזמן: "חראם (בערבית: אסור), הלא היא בת-הזונה שלכם. למה לכם לש-חוס אותה?"

"אנחנו שתקנו. המשכתי לחתוך אותה. פתאום היא התחילה לנוו ולצוק ולצרוח כמו פרה ששוחטים. "סתמתי לה את הפה שלא תעשה רעש כדי שלא יתפסו אותנו. אחרי כמה רגעים היא כבר שתקה. "היא היתה מתה. "בערב חזרתי למקום איפה שהיא היתה שוכבת מתה. עטפתי אותה בניילון, וזרקתי את הגופה שלה ליד השוק. רצייתי שימצאו אותה ויעשו לה קבר."

עאטף כמותה (בשוק חברון) — שהלב כאב לי!"

במדניה

פשעים

שחיטה

בחברון

בשעות הבוקר של יום השישי האחרון, לבשה עאטף בת ה-15 את בגדיה חגג שלה: חולצה לבנה, חצאית משובצת כחול-ירוק לבן, ואת נעליה היפות ביותר, ויצאה בי רשות הוריה לערוך קניות בשוק של חברון. משהגיעה לערוך הקניות ועאטף בוששה לחזור, מיהרו הוריה למטרה, הגישו תלונה על העלמה.

עאטף נמצאה רק למחרת בבוקר — כי שהיא שוכבת על מרצפת הרחבה הגדולה שבכניסה לשוק. מסביבה היו שוליות דם שהכתימו את חולצתה הלבנה בכתמים גדולים.

ראשה היה ערוף. "וזאת הידרה שהנו!" תוקרי ה-מטרה שניצבו בפני הגופה נודעו. ההורים הסתכלו על הגופה וקבעו: "זאת הילדה שלנו!"

החוקרים החלו לחפש את המניע לרצח, שמעו את דעת האב: "אני יודע שהילדה שלי היתה אחת הילדות היפות ביותר בי חברון. הרבה בחורים צעירים רצו להתחתן איתה. גם בני-דודי, טלאל בן עזאת השלמון, רצה אותה. "טלאל היה בא אלינו הביתה הרבה. הוא היה לוחץ כל הזמן עלינו שניתן לו את עאטף לאשה.

"אנחנו דחקא הסכמנו, אבל אמרנו לו שהוא יוכל להתחתן אתה רק אחרי ש-אחותה המבוגרת יותר, ריאה, תתחתן. "טלאל לא הסכים לזה. הוא רצה דחקא להתחתן מהר, ביחד עם אחיו. ואז פרץ בינינו ריב. "למה לשחוט אותה?" סיפור זה נחן לחוקרים את האות למעצרים. ואם כי נעצרו עשרות, התרכזה לבסוף החקירה על טלאל.

הוא נשבר בחקירה הראשונית והודה:

העובדה שאלחוטאי אינת לא הצליחו להפי עיל את מכשירי החירום משך כשעה וחצי לאחר הפגיעה, להוויע על מצבם ולהזעיק עזרה, היתה בעלת משמעות קריטית לגבי גורל הצוות.

זוהי אחת הנקודות החמורות ביותר ה-מחייבות חקירה. נקודה נוספת המחייבת בירור קפדני היא העדרו של מכשיר אוטו-אלארם על-גבי אילת. מכשיר זה של אועקה אוטומטית חייב להיות אפילו בכל אונייה-סוחר. במיקרה חירום מספיקה לחיצת כפתור כדי להפעילו ואו הוא משדר, ממקורות כוח חשמלי משלו, קריאות אועקה בצורת קוי מורס ארוכים של 12 שניות, בתדר-המצוקה הבינלאומי.

ברגע שמכשיר כזה פועל, הוא מפעיל כל מכשיר דומה הנמצא על איוז אונייה שהיא העלולה להימצא בטווח של 200 קילומטר. באמצעות מגלה-כיוון פשוט ביותר ניתן או לגלות את מיקומה של האונייה ה-משדרת קריאת אועקה או על זמנית באופן אוטומטי מורה אועקה זו עק דומה. מכשיר זה שטח כדי לפנות את הגל לתקשורת לאונייה הנמצאת במצוקה וממתכו של כל רב-חובל לתוש אליה לעזרה.

מלבד מכשיר אועקה אלחוטית זה, קיימים במרבית האוניות מכשירי אועקה פירוטכ-ניים, כמו רקסות או פגזי-אטורה, באמצע-רם תם ניתן להזעיק עזרה מן החוף. כאשר יחקרו נסיבות סיבוע אילת, יצ-טרכו אל נכון לשים לב אם השיגרה, ה-שאננות ומידה מיותרת של העזרה, לא גרמו להעדרם של כלי-ההצלה אלה.

פקודות-קבע ואתגרים חדשים

הייתי במים. פתאום התדררה פצצת-עומק מהאוניה למים והתפוצ-ה מן ההדף החזק נפגעתי בבטני וירקתי דם תוך שיעורים קשים. עד שחילצו אותי מן המים, סיפר אחד מניצולי אילת למח-רת האסון.

סיפור זה ממחיב נקודת חקירה נוספת. פצצות-העומק הנמצאות בדרך כלל במשחתת מצוידות במרום הידרוסטטי. זהו מיתקן המפוצץ את הפצצה אוטומטית בהגיעה לע-רם מסויים מתחת למים. כשהאוניה נמצאת בתפקיד-סוחר, חייבות פצצות-העומק להיות נצורות. כלומר, אפילו אם יפלו במיקרה למים, הן לא יתפוצצו.

יתכן שהחיל החלף את הטיל המצרי ש-נפל וכי בפצצת-עומק, אולם ניצולים נר-ספים סיפרו סיפורים דומים. החקירה ת-צ-טרך לברר אם אמנם היו פצצות-העומק נצורות בשעה שנפגעה האונייה.

באותה מידה חצטרך החקירה לברר אם פקודות-הקבע השיגרתיות המקובלות בחיל-הים עונות לאתגרים החוזשים הניצבים בפניו. אילו הית קיים קשר קבוע בין דקות-חל-הים, אפילו בתדירות של 15 דקות, לגבי האונייה הנמצאת בטווח פגיעה של האוייב, ניתן היה לגלות במהירות כי אירע משהו לא-יילת, כשהקשר עימה נפסק.

במצב הנוכחי נשארים מועדי התקשורת עם האונייה לשיקולי האתראי בבסיס חיל-הים. העובדה שאיש לא ניסה במשך שעתיים להשיג קשר עם האונייה בבסיס, גרמה לכך שהמשחתת הפגועה נשארה תקועה במקום פגיעתה במשך כשעתיים כשהיא מבודדת מן העולם החיצון.

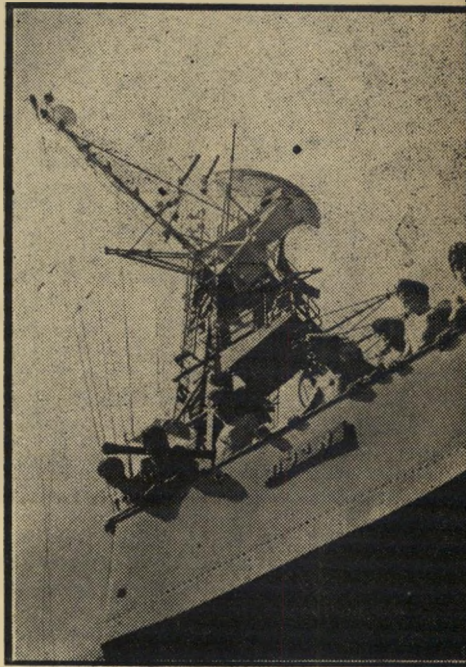
קשה תאר שמצב דומה של ניתוק יכול לחרוף ביחידות טנקים או בטייסת משוטים. חוסר גבישות טנקים או הנהלת המיושן ל-תנאים החוזשים שנצטרך, היה לו לא ספק חלק מכריע בהשהיית פעולות-ההצלה.

בסוף סולם העדיפויות

זה הם רק חלק מן הנושאים אותם יצטרך האלוף ברלב לחקור בכווא לת-הות על הנסיבות שגרמו לסיבועה של אילת. האיש שיצטרך לתת את התשובות למר-בית השאלות שתישאלנה יהיה ללא ספק מפקד חיל-הים, האלוף שלמה אראל. האלוף בן ה-47, יליד פולין וחניך תנועת בית-ר-אשר סיים את האקדמיה הימית בצ'יבייט-ביטה האיטלקית ועלה לארץ ב-1943, הוא מוחתיקי חיל-הים. עד למינויו כמפקד-החיל, בשנת 1966, שימש בתפקידים שונים בחיל. את מרבית הכלים, הציוד והנוהלים הוא ירש מקודמיו לפיקוד על החיל, הנחות ב-ייתר בעה"ל, מבחינת ציודו, כוחו וכישר-התמודדותו עם האוייב.

לרוע מזלו הוא יצטרך להשיב על שאלות שהיו אולי צריכות להיות מופנות כלפי אלה שדרגו את התעצמותו של חיל-הים בסוף סולם העדיפויות של צה"ל.

על הגשר

הצוות של אחי-איי לת היה גאה על תפקידו, הירבה להצטלם על גשר אונייתו. מטבע היותם טילים מכווייתים באמצעות גלי חום. אפשרות זו לא נלקחה בחשבון בעת חלו-קת סירות-ההצלה על האונייה.

כנייהצה שנתררו

במצב הקיים לא ניתן היה כמעט למנוע את פגיעת הטילים באונייה. אולם בציוד הצלה חדיש ומשופר יותר ניתן היה למנוע מספר קורבנות יו גדול. רוב חללי אילת נפגעו לא כחוצאה מפגיעת הטילים, אלא מחוסר אמצעי-ההצלה מתאימים.

רובם נהרגו בהיותם במים כתוצאה מהת-פוצצות תתי-מית של טיל נוסף שירו ה-מצרים. אלה שהיו בשלוש האסדות שנתררו לפליטה, לא נפגעו מהתפוצצות זו.

הסתבר גם כי חגורות-ההצלה האישיות שהיו למלחי אילת היו כאלה המחייבות גיפוח בידי בעליהן. חגורות-ההצלה המקר-בלות היום במרבית הציים הן בעלות כנג-נון גיפוח עצמי, תוך משיכת-החוט קלה.

מסיפורי הניצולים התברר שהיו רבים ש-טבעו משום שלא הצליחו לנפח את חגורות-ההצלה שלהם. חגורות-ההצלה החדישות, המצוידות גם במיתקני אזהרה מתאימים, הן נדלקים באופן אוטומטי. אילו היו כאלה ב-ציודם של מלחי אילת, לא היו ההליקופ-טילים נאלצים להסתובב שעות ארוכות ב-טווח מעל פני הים כדי לחפש את הניצולים. תקלה נוספת ארעה במערכת הקשר: חדר האלחוט הראשי באילת נמצא מתחת לגשר-הפיקוד וקיבל את אספקת הרום שלו מחדר מתח-נמוך הנמצא מתחתיו. מלבד מכשיר ה-אלחוט הראשי יש עוד שני מכשירי אלחוט-חירום, הפועלים על סוללות, האחד בחדר האלחוט והשני בחדר אלחוט נוסף.